

Ljubljana, 7. marca 1923.

Izhaja 7., 15., 22. in 30. v mesecu.

Rudarjem!

Ker je Trboveljska družba brez vsakega razloga odpovedala službo predsedniku „ZVEZE RUDARSKIH DELAVCEV“ v Kočevju sodrugu BALOHU FRANJO, in ker ta odpoved pomeni napad na Vašo organizacijo, se je treba pripraviti tudi na najhujše — na boj.

Če Trboveljska družba do sobote ne prekliče odpovedi — boste morali v dejanju pokazati, da ste vsi za enega in eden za vse.

Podružnice „Zveze Rudarskih Delavcev“ bodo pripravile vse potrebno za akcijo.

Živel preganjeni sodrug BALOH!
Živeli rudarski zaupniki!
Živeli rudarji!

Reformisti in ofenziva kapitala.

Ofenziva kapitala je dohitela delavski razred nepripravljenega, on ni znal organizirati obrambne akcije, še manj pa je bil zmožen organizirati protiofenzivo. Vzrok te slabosti delavstva napram kapitalistični ofenzivi leži predvsem v dejstvu, da je delavski razred izročil vodstvo reformističnim strokovnim funkcionarjem, ki stoje na stališču sodelovanja s kapitalisti. Ti reformistični strokovni voditelji zagovarjajo takozvano delovno skupnost med delavci in podjetniki, t. j. da se izvede enakopravnost v delavnici in v produkciji sploh. Ustvarjajo se paritetno sestavljene komisije, ki rešujejo medsebojne spore. Krona te delovne skupnosti je mednarodni delavski urad, ki sestoji iz šest strokovnih funkcionarjev, šest podjetnikov in 12 zastopnikov meščanskih vlad. Na podlagi te delovne skupnosti so skušali reformistični strokovni voditelji konsolidirati in obnoviti kapitalistično gospodarstvo. V besedah so sicer za razredni boj. Če pa ga je treba izvajati, takrat pa se pokažejo kot njegovi nasprotniki in sovražniki revolucije. S to reformistično politiko so povzročili, da delavski razred ni bil pripravljen na ofenzivo kapitala in da je ona povsodi uspela. Organizatorična predstavica te reformistične strokovne politike je amsterdamska strokovna internacionala, kateri je priključena tudi ljubljanska strokovna komisija s svojim glasilom »Delavcem«.

Reformistična politika amsterdamske strokovne internacionalne in vseh njej priključenih organizacij prinaša delavskemu razredu poraz za porazom, poleg tega pa še vspodbuja buržuazijo k vedno novim napadom. Reformisti se skušajo izogniti vsakemu boju med de-

lom in kapitalom, s čimer uspavajo delavstvo in ga izročajo na milost in nemilost kapitalističnemu izkoriščanju. Oni postanejo tako direktni agenti buržuazije.

Ker stoje reformisti na stališču delovne skupnosti, postane vez med njimi in nacionalno buržuazijo vedno ožja. V zvezi z domačo buržuazijo se bore proti domačemu revolucionarnemu proletarijatu in proti inozemski konkurenci. Posledica tega pa je, da postane nemogoča vsaka mednarodna proletarska akcija in s tem nemogoč uspešen boj proti ofenzivi kapitala. Reformistična politika ovira boj delavstva za ohranitev delovnih pogojev in pomaga svetovni buržuaziji k vedno novim zmagam.

Proti tem posledicam reformistične strokovne politike se upirajo vedno širše plasti proletarijata, ki zahtevajo, da se organizira odpor proti kapitalistični ofenzivi. Čimbolj pa se revolucionarni delavci upirajo amsterdamski reformistični politiki in čimbolj oni organizirajo odpor proti tej politiki, tembolj prihajajo Amsterdamci v nevarnost, da bi morali ali opustiti reformistično politiko ali pa da bi morali izgubiti stik in vpliv na delavske mase ter vodstvo nad njimi. S tem pa izgube pomen za buržuazijo.

Izguba njihovih pozicij v meščanski družbi pa napolnjuje Amsterdamce s posebnim gnevom napram revolucionarnim delavcem. Njim velja več skupnost z buržuazijo kot pa enotnost delavskih organizacij. Da vzdrže skupnost z buržuazijo ne darujejo samo razrednih interesov delavcev, marveč razdirajo celo delavske organizacije. Da stro opozicijo v organizaciji, izključijo voditelje opo-

zicije. Če pa tudi to ne pomaga, potem izključijo cele podružnice, kakor to delajo v Nemčiji, na Češkem in v Franciji. Pri tem razdiralnem delu si ne delajo nobenih skrbi, če zapode radi takega početja stotisoče delavcev v indiferentizem. Oni pač smatrajo, da je manjše zlo cepitev organizacij kakor pa opustiti skupnost z buržuazijo.

Ali gremo gospodarski krizi nasproti?

Zadnji dve leti smo imeli silno živahni stavbeni sezoni. Zidalo se je po celi državi, zlasti pa v Zagrebu in v Beogradu. Ogromni kapitali so se investirali v nove stavbe. Živahna stavbena sezona pa je vedno znak konjunktore. Vsa industrija in obrt je udeležena pri stavbah. Zato pa so bili obrati tudi polno zaposleni.

Ta gospodarska konjunktura pa se je pričela ravno neposredno pred zakonom za zaščito države. V polnem razmahu konjunktore so bili delavci brez strokovnih organizacij, ker so bile razpuščene po zakonu o zaščiti države. Zato delavski razred ni mogel izkoristiti konjunktore v svojo prid. Mesto da bi zboljšal zasluzke in delavne pogoje, se je v dobi konjunktore poslabšal gospodarski in socialni položaj delavstva v prid buržuaziji, ki je s pomočjo zakona o zaščiti države pograbila ekstraprofite.

Ali že se kažejo prvi znaki bližajoče se gospodarske krize. Ti znaki so se pojavili že lani koncem poletja. V Beogradu so se pričeli ustavljati stavbeni krediti. Pojavljati se je pričelo pomanjkanje denarja. Veliki denarni zavodi so večinoma že izgotovili svoje palače. V ustanavljanju novih industrijskih podjetij je nastala stagnacija. Pojavljati se je pričela inozemska konkurenca s svojo razvito tehniko in s svojim izvežbanim delavstvom.

K temu pa se je pridružila nova finančna in valutna politika finančnega ministra Stojadinovića in Narodne banke. Ta politika se vrši v smeri deflacije, t. j. v omejevanju tiskanja bankovcev. To hoče doseči finančni minister na eni strani s pomočjo uravnovesenja državnih dohodkov in izdatkov, na drugi strani pa s pomočjo omejitve kreditov pri Narodni banki.

Narodna banka v bodoče naj ne daje več kreditov za zidavo hiš, ustanovitev

Reformistična politika amsterdamske strokovne internacionalne je torej povzročila, da je naša ofenziva kapitala delavce nepripravljena in da je ofenziva zmagovita na celi črti. Rastoči nevolji delavskih mas in opoziciji v organizaciji pa se skušajo reformistični voditelji ogniti tako, da izključujejo neljube jim člane ali pa cele organizacije.

in nakup industrijskih podjetij, zlasti pa ne za nakupičenje blaga. Industrija naj dobi v bodoče samo še obratne ne pa investicijske kredite, t. j. ona naj dobi samo kredite, ki jih potrebuje za nakup sirovin, plačilo delavcev itd., ne pa za razširjenje obrata.

Posledice te politike se že čutijo. Nastalo je silno pomanjkanje denarja, kar se javlja v tem, da je postal kredit silno drag. Danes se dobi denar na posodo za 10—20% obresti. Najbolj se čuti danes pomanjkanje denarja v Zagrebu.

Če pa ni denarja, se zmanjšajo industrije, omeji se stavbeno delo. Zidanje novih stavb se omeji. Posledica tega je brezposelnost v stavbinski stroki, ki pa se potem razširi tudi na ostale stroke. Če se ničesar ne zida, potem tudi industrija nima mnogo dela. Podjetniki omejujejo obrate, brezposelnost narašča. Armada brezposelnih pa tišči k tlom delavske zasluzke in slabša delovne pogoje.

Sedanja finančna politika buržuazije gre na račun delavstva. Na račun delavstva se naj obnovi gospodarstvo, se naj konsolidira kapitalizem v Jugoslaviji.

Buržuazija je nastopila proti delavstvu najprej s političnimi sredstvi, t. j. z »Obznanom« in »zakonom o zaščiti države«. S temi sredstvi ga je oropala možnosti združevanja in štrajka. Sedaj pa nastopa z gospodarskimi sredstvi, s politikom deflacije, omejevanje tiskanja bankovcev. Kapitalistična ofenziva je v polnem teku. Pred durmi je gospodarska kriza. Zato se bojuje kapitalizem proti vsem socialno-političnim zakonom.

Nova gospodarska situacija ne sme presenetiti neodvisnih strokovnih organizacij. Vodstvo bo moralo pokazati, da je kos položaju.

Za vedno izgnan.

Vkljub temu, da današnji zakoni ne predvidevajo v nobenem slučaju, da se lahko kakega državljanu za vedno izžene iz enega kraja v drugega, imamo v tej dobi brezpravnosti tudi ta slučaj:

Oktober 1920 je prišel v Slovenijo predstavnik Saveza rudarskih radnika Jugoslavije, sodrug Janko Petaković, da posreduje in vodi pogajanja z Trboveljsko premogokopno družbo.

Sodrug Janko Petaković je bival v Sloveniji do 9. januarja 1921 in deželna vlada kakor tudi ostale instance državne uprave so ga pri mnogobrojnih intervencijah sprejemale in s tem priznale njegovo legitimnost.

Zahteve, katere so rudarji stavili po s. Petakoviću, je centralna vlada osvojila in po dr. Lotriču za 5. januar 1921 ukazala pokrajinski upravi, da mora prisiliti Trboveljsko družbo, da upravičenim zahtevam rudarjev ugoditi.

Vkljub vsem ukazom je hotela Trboveljska prem. družba zahteve rudarjev izigrati in s. Petaković je energično protestiral pri pokrajinski upravi, vsled toleriranja Trboveljske družbe s strani pokrajinske vlade.

Vsled te energične intervencije ga je deželna vlada na podlagi § 80 avstrijskega zakonika izgnala iz Slovenije in komisar Pinkava je s. Petakovića s 6. orožniki izgnal iz Slovenije.

Ker v odloku o izgonu ni bilo navedeno za koliko časa je s. Janko Petaković izgnan, ga je centralna uprava

Saveza rudarskih radnika ponovno poslala v Slovenijo, da tamošnjim podružnicam poroča o delu in da da potrebna navodila.

Ko je 21. julija 1921 prišel s. Petaković v Trbovlje je bil takoj aretiran in odpeljan v zapor v Laško, ker je bil radi povratka obsojen na 20 dni zopora in za vedno izgnan iz slovenskega ozemlja. Na protest s. Petakovića, se je sodišče izgovarjalo na naredbo pokrajinske vlade v Ljubljani, z dne 25. 7. 1921.

Sodrug Petaković je vložil proti tej nezakonitosti priziv, a pokrajinska vlada je priziv zavrnila in potrdila izgon.

Jasno je, da je s. Petaković izgnan na željo in zahtevo Trboveljske premi. družbe, od katere je s. Petaković energično zahteval, da izpolni zahteve rudarjev, katere je vlada potrdila.

Protestiramo proti tej nezakonitosti in odločno zahtevamo, da ministrstvo za notranje zadeve takoj prekliče izgon sodruga Petakovića.

8. marec.

8. marca je bil obešen v Zagrebu Alija Aliagić radi atentata na bivšega notranjega ministra Draškovića, ki je izdal zloglasno »Obznanje«, s katero se pričinja brezpravno stanje proletarijata Jugoslavije.

21 letni Alija Aliagić je izvršil svoj čin v prepričanju, da bo s tem oslabil reakcijo in beli teror v Jugoslaviji. Umoril je človeka, v katerem je videl nosilca reakcije nad proletarijatom Jugoslavije.

Jugoslovanski proletarijat ga hrani v svojem srcu, ker je daroval zanj svo-

je mlado življenje, čeprav njegov čin ni bil pravilen, ker vzroki za reakcijo v Jugoslaviji niso ležali in ne leže v enem človeku, ampak v splošni gospodarski in politični svetovni situaciji in v posebnih razmerah Jugoslavije same. Svoje življenje je daroval za proletarijat in poslednjo svojo imovino za gladojuče v Rusiji.

Sodrug, v plemeniti nameri oslabiti ost reakcije, dvigniti odporno silo jugoslovanskega proletarijata, je šel za vestno v smrt.

Slava njegovemu spominu!

Iz Rusije.

Kooperacije (konsumi) v Rusiji.

(»Glas Primoraca«, organ »Saveza jug. pomoraca« prinaša v svoji 4. številki ta zanimiv in točen izkaz o kooperacijskem pokretu v Sovjetski Rusiji.)

Na prvi internacionalni konferenci Kooperacije so delegate drugih držav iznenadili uspehi komunistov v ustvarjanju kooperacij. To je najboljše in najizdatnejše pobijanje menjševiških trditvev o nekakem »uničevanju« gibanja kooperacij od strani boljšeševikov.

Nova gospodarska politika je krepko doprinesla k razvoju kooperacije, ki so bile dokaj močne tudi prej. 1918. in 1919. leta so te kooperacije bile spremenjene v prave konsumne komune. Kooperativno gibanje, poprej razpršeno, postaja sedaj eden najglavnejših činiteljev gospodarskega življenja v Rusiji.

Z državnim kapitalizmom, s to novo etapo k upostavljanju socializma, je

sovjetska država postala lastnik zemlje in velike industrije. Sistem zakupa se uporablja samo v srednji in mali industriji.

Znano je, da je bila v prvi periodi trgovska aktivnost neznatna in to je delalo velike skrbi sovjetski vladi. V svojem govoru na X. kongresu Sovjetov, je Ljening o tem govoril:

»Mi smo takoj razumeli, da direktni prehod k socialistični razdelitvi bogastva prekaša naše moči in da propademo, ako ne izvršimo umika tako, da nam dopusti delati na ustvarjanju glavnih nalog, ki so momentano važnejše.«

Tedaj — februarja 1921 — je začel delovati »Nep.« (Nova ekonomska politika). Osnovala so se mešana trgovska podjetja, ali so se obdržale tudi zunanje trgovske ustanove same države, in zagotovljena je aktivna udeležba kooperacij. Dana jim je možnost, olaj-

šave, da lahko pokažejo vso važnost svoje gospodarske vloge.

Ruske kooperacije so že dale dokaz o svoji premoči nad privatno trgovino, posebno kar se tiče razpredela najpotrebnejših potreb. Ta premoč bo še večja, ko se organizacija še izpopolni.

Ves kooperativni pokret v Sovjetski Rusiji je skoncentriran v ogromni organizaciji. Vseruska konferenca kooperacij je poznana pod imenom »Centrosojuz«. Centrosojuz vodi to gospodarsko politiko, kakor država. On sam preskrbuje malodane polovico celje Rusije z življenjskimi potrebščinami.

Organizacije moskovskih in petrograjskih kooperacij je posebno presenetljiv. V obeh prestolnicah je veliko število trgovin, restavracij in slaščičarn. Gotovo je v vsaki ulici po ena kooperacijska trgovina. Glavne trgovine so polne. Mnogobrojne tovarne življenjskih potrebščin so preskrbljene z najdovršenejšimi tehničnimi sredstvi. Kooperativna stanovanja za delavce in uradnike, zavetišča za otroke, šole, biblioteke, bolnišnice, lekarne imajo prvovrstno instalacijo, kateri se mora diviti vsak tujec.

Centralna Moskovska Kooperacija (M. P. O.), v katero je vpisano čez 700 kooperacij, ima nad 700.000 članov. Istotako je značilna tudi studentovska knjigarna (36.000 članov); tudi je velika delavnica čokolade, z imenom »Bolj-

ševik«. Moskovska kooperacija skrbi za proizvodnjo parfema in mila za toaleta.

Centralna Petrogradska Kooperacija (P. E. R. O.) šteje čez 800.000 članov. Ima v svoji upravi veliko posestev, od katerih je 6 pri Petrogradu, a ostalih 66 po Rusiji. Eno izmed teh posestev, na katerem je šef oče sodruga Zinovjeva, je popolnoma elektrificirano. Na tem posestvu je 280 krav.

Na pristaniškem kaju v Petrogradu ima Centrosojuz in Petrograjska kooperacija ogromna skladišča blaga za izvoz, kakor: kože itd.

Kooperativna univerza Centrosojuz v Petrogradu živi toplo intelektualno življenje, polno sijajnega komunističnega duha.

Ti, ki so videli vse to, enodušno priznavajo, da je proletarski kooperativni pokret, ki je bil osnovan 1884 od pionirjev Roždalskih (Anglija), dosegel največji razvoj ravno v dveh prestolnicah Sovjetske Rusije, pod režimom proletarske diktature.

Na osmem socialističnem kongresu v Kopenhagenu (1910) se je Ljening izrazil proti resoluciji o kooperativnem pokretu, ker ga je smatral kot reformističnega. Trdil je, da uloga socializmov v kooperacijah lahko proizvede svoj efekt le po uničenju privatnega kapitala; ta misel je sedaj sijajno potrjena z razvojem kooperativnega pokreta v Sovjetski Rusiji.

Poročilo o državni konferenci.

Dopoldanska seja 28. jan. 1923.

(Nadaljevanje.)

Predsednik s. Jankičević odvarja ob 8 uri sejo in poda besedo s. Krsti Tačeviću, referent k resoluciji o statistiki.

S. Tačević povdarja uvodoma važnost statistike v delavskem gibanju. Brez statistike ne moremo vedeti s kakšno močjo razpolagamo in brez statistike je težko določiti taktiko v mezdinih gibanjih kakor tudi v ostalih akcijah. Radi nepopolnih statističnih podatkov je tudi poročilo CMSO nepopolno. Ti podatki se morajo v bodoče popraviti. Nato čita resolucijo, katero je predlagal s. V. Tehović in spremembe, katere je komisija podvzela.

S. V. Petrović pojasnjuje značaj in pomen predlagane resolucije kakor tudi spremembe, katere je napravila komisija.

S. Tomanić zahteva, da se v resolucijo sprejmejo še točke, iz katerih bo v statistiki razvidna starost odrastlih delavcev, število vajencev in njihova starost.

S. Cvetin Mihajlović predlaga, da se v resolucijo sprejme tudi točka o stanju obrtnih strokovnih šol.

S. Ciril Kolaček razlaga važnost statističnih podatkov.

S. Milorad Petrović stavlja pripombe o nekaterih točkah, ki se tičejo delovnega časa.

S. Tačević čita popravljeno resolucijo o statistiki, sprejema popravke s. Tomanića in s. Petrovića in prosi konferenco, da resolucijo s spremembami sprejme.

Predsednik s. Jankičević daje na glasovanje resolucijo, katero je konferenca enoglasno sprejela.

Rezolucija o statistiki.

1. Vsi organi neodvisnih strokovnih organizacij morajo vestno in z največjo pažnjo in vstrajnostjo zbirati statistične podatke v duhu te resolucije.

V krajih, kjer obstojajo mestni strokovni sveti, je glavni organ za zbiranje statističnih podatkov mestni strokovni svet, ki dostavlja zbrane podatke neposredno izvrševalnemu odboru C. R. S. O. J. V krajih, kjer mestni strokovni sveti ne obstojajo, zbira podatke ona organizacija, kateri C. R. S. O. J. ta posel poveri. Vsi odbori, in zapupniki morajo pri tem poslu sodelovati.

2. V centralni upravi savezov se morajo koncentrirati čisto strokovni podatki, t. j. strokovna statistika. Te podatke morajo centralne uprave redno vsak teden dostavljati izvrševalnemu odboru C. R. S. O. J.: Mestni strokovni sveti zbirajo ostale podatke.

Podlistek.

Akcijski program in taktika neodvisnih strokovnih organizacij.

(Predlog izvrševalnega odbora CMSO za zemeljsko [državno] konferenco.)

(Konec.)

4. Delavni čas ženskih in mladoletnih delavcev.

V boju za 8urni delavnik morajo strokovne organizacije skrbeti tudi za zaščito ženskih in mladoletnih delovnih sil. Eksploatacija žensk in mladoletnih se je strahovito razpasla. Ženske opravljajo težka fizična dela in propadajo v nočnem delu, vajenci in mladoletni delavci ječijo pod brezmejnimi izkoriščanjem. Oboji pa služijo delodajalcem za zniževanje mezd in povečevanje brezposelnosti, služijo za to, da odpuščajo delodajalcem starejše delavce.

Zato je naloga strokovnih organizacij, da ženske kakor tudi mladoletne delavce vpeljejo v strokovni pokret in da jih potom izobraževalnih organizacij vzgajajo in pripravljajo za nepomirljivo razredno borbo. Pobijati pa se mora tendenca za vstvarjanje posebnih strokovnih organizacij za ženske in mladoletne.

5. Boj za povišanje realnih (stvarnih) mezd.

Realne meze delavstva v Jugoslaviji so strahovito nizke, a vedno se še zmanjšujejo. Glavna naloga strokovnih organizacij je, da se borijo proti vsakemu poskusu zniževanja mezd. Vso pozornost se mora posvetiti koncentraciji proletarskih množic za obrambo mezd in za boj za popljšanje re-

alnih mezd delavstva. Nacionalni indeks za meze, strokovne organizacije Centralnega Radniškega Sindikalnega Odbora, ne smatrajo za cilj svojega boja, ampak kot sredstvo za reguliranje svojih mezd.

6. Boj proti brezposelnosti.

Brezposelnost v Jugoslaviji zopet narašča. Poleg boja za skrajšan delovni čas in za zaščito delavske mladine, s čemur se posredno borimo proti brezposelnosti, se morajo naše organizacije tudi neposredno boriti proti brezposelnosti.

Eden izmed vzrokov brezposelnosti je tudi samolastna ustavitvev obratov in podjetij od strani kapitalistov. To se pojavlja zadnji čas tudi pri nas v Jugoslaviji in proti temu se mora delavski razred najodločneje boriti. Delavci se morajo upirati vsaki ustavitvi podjetij in obratov in boriti se za to, da prevzamejo produkcijo v svoje roke.

Delavci, ki so na delu, ne smejo pozabiti, da tudi njim preti nevarnost brezposelnosti in morajo najaktivnejše podpirati borbo brezposelnih. Brezposelni ne smejo biti v organizaciji člani druge vrste. Treba se je boriti tudi za to, da se zakon o zavarovanju raztegne tudi na brezposelne delavce. Državna podpora brezposelnim mora biti v višini mezde in mora pasti na breme dotične industrijske stroke.

V boju proti brezposelnosti je naša glavna zahteva: kontrola nad produkcijo potom delavskih obratnih svetov.

Razven tega se morajo staviti še sledeče zahteve: brezplačna prehrana otrok brezposelnih delavcev, ukinjenje stanarine za brezposelne, izgradnja javnih del itd.

Nikoli pa ne smemo pozabiti, da se v kapitalistični družbi ne moremo uspešno boriti proti brezposelnosti z reformizmom — v zvezi s kapitalisti ampak samo z odkritim razrednim bojem.

7. Boj proti druginji.

Važna naloga naših strokovnih organizacij je tudi boj proti druginji. Za to akcijo je neobhodno potrebno zbirati čim širše množice delavstva. Država in občine se morajo z vsemi sredstvi boriti proti špekulaciji. Enako se mora tudi gospodarska in finančna politika voditi v korist širokih slojev naroda in se mora voditi v smeri pobijanja druginje.

8. Boj proti davku na delo.

V mnogih državah se po vojni uvaja davek na meze. Razumljivo je, da je ta način eksploatacije izzval velik odpor vsega delavstva. Sedaj se uvaja ta davek tudi pri nas v Jugoslaviji, kar je še eno sredstvo za izrabljanje proletarijata.

Delavski razred nosi že danes prevelika bremena in ne more in ne sme prevzeti še tega krivičnega bremena. Z borbo proti davku na delo moramo voditi boj tudi proti vsem posrednim davkom, ker se z njimi zmanjšuje delavčeva meza. Davčna bremena, vzdrževanje države morajo nositi izkoriščevalci—kapitalisti.

9. Boj za volitve obratnih zaupnikov in za vpovstavitvev obratnih svetov.

Vse strokovne organizacije se morajo boriti za uvedbo delavskih obratnih svetov. V to svrhu morajo izkoristiti zakon o zaščiti delavcev in izvesti v cel državi volitve delavskih obratnih zaupnikov. Za delavske obratne svete mora centralni odbor izdelati akcijski program in organizacijski sistem.

Za volitve obratnih zaupnikov in uvedbo delavskih obratnih svetov se mora zainteresirati najširše plasti delavstva, tudi neorganizirane in delavstvo drugih organizacij.

10. Boj za enotno proletarsko fronto.

Po direktivah izvrševalnega odbora morajo vse strokovne organizacije z vso energijo delati na vstvarjanju enotne proletarske fronte. Postavitvev enotne proletarske fronte je za naše strokovne organizacije ena najvažnejših nalog.

V vseh akcijah za popljšanje delavskih pogojev in za obrambo interesov celokupnega delavskega razreda, vselej kadar se moramo boriti za parole, ki so pristopne najširšim plastem delavstva, moramo v bojno fronto pritegniti čim širše plasti proletarijata s tem, da vstvarjamo enotno fronto proletarijata. Pri tem se ne smemo izogibati pogajanj in sporazumov s predstavniki drugih grup in struj, ampak prisiliti jih moramo, da se tudi one odločijo za boj za delavske interese, ali pa, da odkrito priznajo, da se ne marajo boriti za najosnovnejše zahteve delavstva in da se s tem pokažejo v pravi luči — da so na strani kapitalističnega razreda.

11. Boj za organizacijsko enotnost strokovnih organizacij.

Konferenca neodvisnih strokovnih organizacij konstatira, da so centrami in reformisti krivi, da je prišlo v strokovnih organizacijah do razkola. Radi tega si stavlja neodvisne strokovne organizacije v svojo dolžnost, da najenergичnejše delajo na to, da pride do organizacijske enotnosti strokovnih organizacij. Organizacijska enotnost je edino mogoča na podlagi nepomirljivega razrednega boja in na podlagi proletarske demokracije v organizacijah. Ideja organizacijske enotnosti mora prodrati v delavske množice in ustvarjanje organizatorične enotnosti mora nastati iz stalne težnje delavskih množic po enotni proletarski fronti. Vendar se v dosegu enotne proletarske fronte ne morejo nikdar zrtvovati principi

3. Izvrševalni odbor C. R. S. O. J. mora redno objavljati zbrane podatke, urejevati jih in dati na razpolago vsem organizacijam radi obveščanja. Ob določenih terminih po presodi stvari, mora izvrševalni odbor podatke grupirati in izdajati mesečne, četrtletne, polletne in letne statistične preglede.

4. Neodvisne strokovne organizacije morajo zbirati naslednje podatke:

a) Skupno številčno stanje delavstva. Razdelitev po spolu, razdelitev po starosti, razdelitev po kategorijah in kvalifikaciji; število organiziranih in neorganiziranih, število delavstva po drugih organizacijah, število zaupnikov, podatki o narodnosti in maternem jeziku, pismenost, strokovna izobrazba in šolska izobrazba.

b) Mezde; največje in najmanjše po kategorijah.

c) Delavni čas. Normalen. Nočno delo; čezurno delo; nedeljsko delo. Nočno delo zen in mladoletnih. Odmori med delom.

d) Akordno delo.
e) Stanje delavnice.
f) Zavarovanje delavcev.
g) Zaščitne mere v podjetju.
h) Slučaji nezgod in nesreč.
i) Stavke in medna gibanja.
j) Cene življenjskih potrebščin.
k) Karakter podjetja (industrijsko ali obrtno).

l) Kapital (glavnica) podjetja.
m) Moč motornih sil v podjetju.
n) Kretanje brezposelnosti.
o) O stanju sirovin in produktov (višina produkcije).
p) Delavska stanovanja in konzumi v podjetju.
r) Žrtve reakcije.

Potrebne enotne formulare za zbiranje statističnih podatkov bo izdelal izvrševalni odbor CRSOJ.

Začasno se bodo zbirali samo najpomembnejši podatki, da se organizacije privadijo na statistično delo.

Vsaka organizacija je dolžna, da dostavi izvrševalnemu odboru CRSOJ prepis kolektivnih pogodb.

5. Izvrševalni odbor CRSOJ mora takoj pričeti z izdelavo detajlnih navodil in enotnih formularov, da bi se čim prej moglo pričeti z zbiranjem statističnih podatkov.

Nato javlja predsednik Jankičević, da se preide na prihodnjo točko dnevnega reda na: taktiko in akcijo in podaja besedo referentu s. Bukviču.

S. Bukvič pripominja, da imajo delegatje predlagano resolucijo že tiskano pred sabo in da se bo vsled pomanjkanja časa mogel zadržati le pri nekaterih točkah. Pravi, da se naš sedanji program razlikuje od onega izza predvojnih let in da je tudi obširnejši. Kapitalistični razred živi danes v znaku neprestanih kriz in čestih močnih pretresljajev. Povojne mirovne pogodbe te krize niso ublažile, temveč so jo še poostrele. Številne mednarodne konference končujejo brez uspeha. Kolonialni narodi, ki so bili nekaj brezpravni sužnji se pričevajo upirati kapitalističnim izkoriščevalcem, male države in države postajajo politični in gospodarski vazali večjih kapitalističnih sil. To dejstvo priznava in objavlja tudi buržuazni tisk. Dolgoletna vojna je bedo in pomanjkanje širokih delavskih množic strahovito povečala in sklenjeni mir preti, da se spremeni še v strašnejšo vojno, ker ka-

in metode nepomirljivega razrednega boja. Najboljša pot za doseg enotne proletarske fronte so skupne akcije za konkretne cilje, ker one maso duhovno zbljujejo in ustvarjajo predpogoje za enotnost strokovnega pokreta.

12. Boj za zaščitno zakonodajo.

Trudeč se, v masah delavstva zatreti reformistične iluzije, se morajo naše strokovne organizacije boriti proti navalu podjetnikov na delavsko zaščitno zakonodajo. Boriti se ne smemo samo za to, da današnje zakone obdržimo in spravimo v življenje, ampak tudi zato, da jih poboljšamo in pridobimo še novih.

V to svrhu morajo zahtevati neodvisne strokovne organizacije, da pridejo vse delavske institucije čim prej v roke delavskega razreda in da se delavskemu razredu omogoči najpopolnejša kontrola teh ustanov. Zato se bodo neodvisne organizacije, ki so priključene C. R. S. O. borile za takojšnje volitve v delavsko zbornico in za volitve za urade o zavarovanju, kakor tudi za kontrolo nad posredovalnicam za delo in za kontrolo inspekcij dela.

13. Kontrola nad produkcijo.

V boju za 8urni delavnik, za poboljšanje mezd in delovnih pogojev je dolžnost neodvisnih strokovnih organizacij, da pojasnjujejo masam, da povišanje mezd še ne pomeni izhoda iz težkega položaja. V kolikor bo boj dozoreval, v toliko bo potrebnejše staviti socialno-politične zahteve. To bo v onem trenutku, ko bodo delavske množice izvežbane v obrambnem boju zaustavile kapitalistično ofenzivo in prešle v protinapad. Parola: Kontrola nad produkcijo je zato potrebna in koristna, ker pokazuje delavstvu perspektivo, ker pokazuje delavstvu izhod iz težkega položaja, ker jim daje idejo za prihodnjo periodo boja.

pitalizem ni v stanju, da reši vsak dan bolj perečo gospodarsko krizo. Ofenziva kapitala je svetoven pojav. Fašizem se pojavlja tudi že v Nemčiji, Avstriji, Madjarski in Poljski, tudi v Jugoslaviji ga že imamo. V boju proti delavskemu razredu kapitalistom ne zadostujejo stare institucije: vojska, žandarmerija in policija, oni mobilizirajo proti delavskemu razredu vse, kar morejo zbrati in podplačati. Vse kaže, da se bo fašizem močno razvil in da se bo reakcija proti delavskemu razredu še poostрила.

Ko si določimo svoj program, se moramo ozirati na internacionalno situacijo. Gospodarska kriza, visoka valuta, naraščajoča brezposelnost povzročata v celi Evropi, pa tudi pri nas v Jugoslaviji strašne posledice.

Ne vpoštevati teh značilnih pojavov se pravi, pustiti v nemar interese delavskega razreda. Vsa ta vprašanja so medseboj v ozki zvezi in zanimati morajo celokupen delavski razred, posebno oni del, ki je v naših organizacijah. Ime »neodvisne« strokovne organizacije ne pomeni nikakor še, da se naše strokovne organizacije ne smejo interesirati za politična vprašanja, da so neodvisne v politiki. Vprašanje vojne n. pr. je politično vprašanje, toda obenem je tudi krušno vprašanje za delavca in za njegovo družino. Tako je tudi z ostalimi vprašanji: finančnimi, davčnimi, draginjskimi itd. Beseda »neodvisen« pomeni samo to, da so naše strokovne organizacije neodvisne od političnih strank, da niso v organizatorični zvezi z nobeno politično stranko, da so razredno borbene organizacije.

V prehodu na praktičen del programa navaja referent različne struje v delavskem gibanju in povdarja potrebo enotne proletarske fronte proti reakcionarni ofenzivi kapitala. To enotnost otežkočujejo baš oni, ki največ govore in deklamirajo o demokraciji v delavskih organizacijah. Demokracija pomeni pri njih: izključitev vseh kovinarjev iz Zveze, ki so si upali izreči kritiko svoji upravi, proti malomarnemu delu v Savazu. Beseda demokracija znači pri njih: najprej sprejmite amsterdamsko internacionalno, in zavežite se, da ne bode kritizirali delovanje uprave in glavnega radniškega Saveza. Iz pisma GRS katerega smo vsi slišali, lahko spoznate nesramno metodo denunciranja in psovovanja. Mi se na to provokacijo ne oziramo in odbijamo vse denunciacije od sebe in bomo nadaljevali svoje energično delo, da vpostavimo enotno proletarsko fronto in da dosežemo organizatorično enotnost delavskega razreda.

Povdarjajoč potrebo reformiranja današnjih strokovnih organizacij v industrijske zveze, pravi referent, da se mora pred tem doseči združenje vseh postoječih organizacij, pa šele potem preiti na pregrupiranje. Delati se mora na to, da se pridobi v organizacije najširše še ne organizirane mase delavstva. Za boj proti reakciji in ofenzivi kapitala se mora okrepiti naše strokovne organizacije in jih usposobiti za večje in manjše boje. Vprašanje mezd, vprašanje draginje, stanovanjske bede in druga vprašanja moramo obravnavati tako, da nas bo razumel vsak delavec, vsaka delavka.

Referent skrajšuje svoj govor in pojasnjuje spremembe, katere je podvzela komisija v nazivu. Za delavsko mladino je dodan še en odstavek in popravljen je tudi oni odstavek, ki se je glasil, da ne smemo sentimentalno težiti za čim večjim številom organizacij. Vse ostale slovnične napake se bodo popravile pri ponovnem tisku. Referent prosi konferenco, da popravljen resolucijo o akcijskem programu in taktiki sprejme.

12. številka »Kresa« je izšla s sledečo vsebino: Seliškar: Pomlad, Paradni marš proletarcev (pesmi); Tiran: Matjaževa vojska (pesem); Rabindranath Tagore: Trije spevi (pesmi); Joško Krošelj: Večerna molitev na prehodu (pesem); Vida Tauferjeva: Trmoglavna popotnica (pesem). Povesti itd.: Zvonimir Kosem: Kata, Suchy; Ubogljivi slon. Lazar Lazarevič: Narod stotero povrne. Telovadno društvo »Sloga«. Gimnastika kot vzgojevalno sredstvo. Socialni vestnik: Alkohol in korupcija. — Prva številka II. letnika bo izšla kmalu. Oblika bo manjša, zato pa prikupnejša in kar je glavno: »Kresa« hoče izhajati letos redno vsak mesec. Naročnina znaša za celo leto 50 Din, za dijake 40 Din, za člane »Svobode« 30 Din, za inostranstvo 65 Din in Ameriko 1 dolar.

Mednarodni pregled.

Mednarodno delavsko gibanje stoji še vedno pod pritiskom zasedbe Poruhrja. V Nemčiji kakor tudi v Franciji se jasno kaže, da se morajo delavske mase samo pod vodstvom kominterna in profinternu revolucionarno boriti proti navalu kapitalističnega imperijalizma. Fašizem se krepi v Nemčiji in se organizira tudi v Franciji. V Italiji pridobiva fašizem še vedno na moči in to so tudi kali, ki bodo razkrojile fašistovsko gibanje. Med fašisti se pojavljajo še nasprotstva, katere pa vlada (fašistična) pomirjuje. To vrenje med fašisti ne smemo precenjevati, vendar pa zasluži vso našo pozornost. Na silne udarce kapitalistov v Franciji odgovarja proletarijat s tem, da si vsvarja močne organizacije in dela za združenje vseh strokovnih organizacij. V Angliji se je združenje že v nekaterih strokovnih organizacijah izvršilo. Na Norveškem se pripravljaja kongres vseh strokovnih organizacij za katerega vlada veliko zanimanje — ker je važno, kakšno stališče bodo norveške organizacije zavzele napram vprašanju internacionalne orientacije.

Ruske strokovne organizacije so poslale razrednim borcem v Poruhrju 10.000 zlatih rubljev, katere so predali centralnemu odboru nemških obratnih svetov. 10.000 zlatih rubljev znaša 800 milijonov nemških mark.

Francoske strokovne organizacije so enoglasno sklenile pristopiti k Rdeči Strokovni Internacionali. (RSI.)

V Angliji je bilo 15. jan. 1.458.600 brezposelnih. V Abersychann so stopili v stavko rudarji, ker je podjetnik hotel sprejeti na delo neorganizirane. Angleška zveza industrijalcev je stavila sle-

deče svoje zahteve: 1. Podaljšanje delovnega časa. 2. Znižanje mezd. 3. Uvedba Oper. Shop (pri pogajanjih ne smejo sodelovati strokovne organizacije).

Amerika. Rudarji so stavili podjetnikom nove zahteve. Zahtevajo od 1. aprila naprej 6urni delavnik, mesto 8-urnega. V mesecu decembru se je po uradni statistiki ponesrečilo v rudnikih 365 rudarjev. Na mnogih progah stavkajo delavci v železniških delavnicah. Prišlo je do spopadov med farmerji in stavkujočimi železničarji, pri katerih je bil en železničar obešen. — V Laneshwille je trajala stavka v kamenolomih granita 9 mesecev in končala s popolno zmago delavstva.

V Avstraliji vlada huda brezposelnost. 70 odstotkov organiziranega delavstva je brez posla. Ravnateljstvo železnic v Novem Južnem Walesu je podaljšalo delovni čas od 44 na 48 ur tedensko. Železničarji so radi tega stopili v stavko. Radi nameravanega podaljšanja delovnega časa stavkajo tudi kotlarji in pomožni delavci v kovinarski industriji.

V Čehoslovaški je po uradni statistiki 300.000 brezposelnih, ki prejemajo podporo. V steklarski in kemični industriji se je kriza poostрила. Podjetniki rudarske zveze so na 4 tedne odpovedali kolektivno pogodbo, ker rudarji niso hoteli sprejeti diktata podjetnikov v vprašanju 6 urnega delavnika ob sobotah. V Pragi so znižali plače za 15 odstotkov. V papirnicah, kjer so v decembru 1922 znižali plače za 22 odstotkov so ponovno znižali plače za 11 in pol odstotka.

Gibanje državnih in javnih nameščen- cev in železničarjev.

Beograjska vlada je zopet vrgla neko kost državnim nastavljenecem in uslužbenecem, seveda je pri tem popolnoma prezrla nižje državne uslužbence. Preuredilo se je in izjednačilo draginjske doklade zopet tako, da ni vredno niti o tem govoriti. Kaj bodo k temu rekli državni in javni nameščenec, to bode v kratkem pokazala bodočnost. Nižji državni nameščenec ne dobe ničesar. V sled tega je zavladalo največje ogorčenje med njimi in se pripravljajo, da skupno z železničarji započnejo akcijo, da si zboljšajo svoj gnotni položaj. Ako bolj globoko pogledamo, vidimo kako žive ti državni in javni nameščenec, osobito pa oni, ki se nahajajo na potovanju, prejemajo za potnikovo reči in piši 6 kron, to je 1.5 Din dnevno. Kako naj uredi, da mu bode 6 kron dnevno zadostovalo za hrano in prenočišče, za čezurno delo dobivajo 1.50 kron do 2.50 kron na uro, to je škandal.

V največji bedi se pa nahajajo oni, ki so premeščeni v Srbijo in Črno goro; vsled pomanjkanja stanovanja so primorani živeti ločeno od svoje družine in ne prejemajo nikakoršnih doklad ali pa odškodnine za dvojno gospodinjstvo.

Državni nameščenec, ki so premeščeni v Beograd, se nahajajo v obupnem stanju. V Beogradu samem ni mogoče dobiti stanovanja in ako kdo dobi kuhinjo in dve sobici, stane to najmanj od 3 do 4 tisoč dinarjev mesečno. Oni so primorani živeti ločeno od svoje družine. Vlada jim je dala na razpolago za stanovanje prejšnjo staro skupščino, v kateri so tla iz ilovice, kakor v kaki gorski bajti, in morata dva ležati na eni postelji, vode za umivanje ni v bližini to naj zajemajo iz kanala. Hrana si iz kolegialnosti med seboj tako urejajo, da se menjajo ter jedo samo enkrat na dan, oni, ki je kosil, ne večerja in narobe tako, da en dan kosi, drugi dan pa večerja, ne prejemajo nikakoršnih doklad za ločeno gospodinjstvo. Ni čuda, da zapuščajo državno službo. Vse pritožbe in prošnje do sedaj so bile zaman. Edina rešitev pred lakoto in poginom je bila dosedaj še »Bakšiš«. Od strani merodajnih faktorjev se le z ramami zinjgije, nimamo denarja, ne moremo vam pomagati in se namiguje, češ, zaradite. Verujemo, da je za militarizem in slične neumnosti vedno dovolj denarja in kredita, za državne nameščenec pa nima para.

Nič se ne čudimo, ko se opaža, da so se državni nameščenec pričeli gibati in se pripravljajo, da skupno z železničarji započnejo akcijo za zboljšanje svojega gnotnega položaja. Mi pozdravljamo ta pojav državnih in javnih nameščenec in železničarjev ter z veseljem doprinašamo sledeči dopis:

V petek, dne 1. marca so imeli zastopniki ljubljanskih organizacij državnih nameščenec in železničarjev sestanek, na katerem so ugotovili:

1. Izenačenje draginjskih in stanarinskih doklad, ki stopi za državne nameščenec y veljavo s 1. marcem, obsega tako neznatne poviške, da o omiljenju bede ne more biti govora, tem manj, ker se nova opredelitev draginjskih razredov ne sklada z draginjskimi razlikami v posameznih krajih in conah, ker so poduradniške in služiteljske kategorije od stanarinskih doklad izključene in ker maksimiranje rodbinskih doklad ni odpravljeno, temveč le v neznatni meri ublaženo.

2. Železničarjem vlada ni dala niti tega malenkostnega izenačenja. Za 22. februarja zanje predvidena scja finančnega odbora je bila odložena. Železničarji smatrajo tako postopanje vlade za izigravanje.

3. Združene organizacije enodušno protestirajo proti omalovaževanju svojih upravičenih želj in zahtev. Osnoval se je permanentni akcijski odbor z nalogo, da doseže z vsemi organizacijami v državi spozrazum za najresnejšo akcijo v najbližji bodočnosti za izdatno zboljšanje gnotnega položaja vseh aktivnih in upokojenih državnih in železniških uslužbenec in delavcev.

4. Razen te akcije pa ukrenejo železničarji še posebej takoj resne mere in korake za to, da izvede vlada tudi zanje brez vsakega odlašanja izenačenje draginjskih in stanarinskih doklad.

Združene organizacije apelirajo na vso javnost, da bi upoštevala nevzdržnost položaja obubožanih nameščenec in jih v njihovem stremljenju podpirala.

Akcijski odbor.

Državni nameščenec in železničarji na plan!

V boj za zboljšanje vašega položaja!
Živela solidarnost državnih nameščenec in železničarjev!

Uradnikom.

V »Jutru« št. 49 od 28. febr. tl. čitamo sledeči oglas:

Več železniških,

med njimi tudi višjih uradnikov, išče za popoldanske ure kakršnegakoli postranskega zaslužka. Ne strahijo se nobenega manualnega dela; gredo tudi kot nosači opeke in malte, presejevalci peska ali slično. Le resne ponudbe pod »Inteligent« na upr. »Jutra«.

Gornja anonca v kapitalističnem »Jutru« potrjuje to, kar smo vedno trdili in še trdimo. In to je, da živita na

svetu samo dva razreda, in sicer razred kapitalistov-izkoriščevalcev in razred proletarcev-izkoriščanih. Med obema razredoma se bide lud boj, razredni boj, boj za obstanek. Kapitalisti se borijo za to, da obdržijo še v naprej vse privilegije, katere jim daje današnji družabni red, proletarijat se pa bori za uničenje meščanskega družabnega reda in za uvedbo socialistične družbe, kjer ne bo več izkoriščevalcev in tudi ne izkoriščanih.

Uradništvo se v tem razrednem boju zdrži ali indiferentno, ali pa direktno podpira buržoazijo v boju proti proletarijatu. Uradnik pri vsej svoji inteligenci ne pride do spoznanja, da spada tudi on v bojne vrste proletarijata in da ima z delavcem istega sovražnika-kapitalista-izkoriščevalca in da se mora

proti temu skupnemu sovražniku boriti odkrito na strani proletarskega razreda.

Dokler bodo uradniki podpirali buržoazijo in dokler ne bodo vstopili v vrste razredno zavednega proletarijata, pa jih bo kapitalizem gonil še v večjo bedo, kot nam jo slika gornja anonsa.

Tiskarski škrt in volilne skrinjice.

Čudna zver je »tiskarski škrt«. Ali pa morda niti zver ni, nego nagajivec, hudomušnež in šaljivec. Pavliha bi rekel človek, ker ga namreč ni mogoče videti. Le čutiš ga in vidiš njegove hudomušnosti. Bogme, tako nekako, kakor g. mariborski Nachtigal, samo da njega lahko vidi človek povsod. Ta hudumani »tiskarski škrt« se rad pošali v tiskarni z mrtvimi črkami in ponagaja, da so naenkrat nekaj drugega nego to, kar so. Bogme, nekako tako, kakor gospod mariborski Nachtigal. Samo, da se on mesto z mrtvimi črkami, pošali in ponagaja z železničarji, ki vendar niso mrtve črke in za to prejema »pare«, dočim »tiskarski škrt« dela vse zastoj. Ali, da povemo, kaj je naredil »tiskarski škrt« s »Strokovno Borbo«. Kar je naredil Nachtigal z mariborskimi železničarji, to vsi vemo, to pa, kar je naredil z zadnjo (8) številko, tega pa menda vsi ne veste. Glejte, stvar je bila natančno taka-le: Mi smo v »Tedenskih novicah« hoteli povedati čitateljem tudi nekaj o volilnih skrinjicah. Ne zato, da bi agitrali, ne, ampak, ker so skrinjice zelo čudne zveri in se redkokdaj vidijo in uporabljajo. Zato smo napisali, da je taka skrinjica, v katero bodo volilci SSDL v mariborskem okrožju metali gumijeve kroglice peta. Tako smo napisali. »Tiskarski škrt« pa je rekel: »Ne, druga je.« In bogme tako je ostalo, kakor ste

sami čitali. Vidite, tako nas je potegnil hudumanski »tiskarski škrt«. No, natančno tako, kakor železničarje Nachtigal. Sedaj se pa pripravajte z enim in drugim, ko pa vsak trdovratno le svoje trdi. Mi pravimo: »Skrinjica je peta, tiskarski škrt« pa, da je druga.« Železničari v Mariboru trde, da je Nachtigal socijalist, nekateri celo, da je komunist, ker je govoril na Vukovarskem kongresu, in tudi v Ljubljani na kongresu SSDL. On pa, hudomušnež, dokazuje, da je radikalec, in da bo poslančeval. Sedaj pa ugibajte, kdo ima prav. Mariborčani v delavnici, zaupniki namreč, stoje za Nachtigala, kakor skala trdeč, da je zvest proletarec in socijalist, ki ljubi delavstvo, on pa potresa s »Kovači« v dokaz, da je radikalec, ki je meščanska in da se hoče otresti (sam trdi tako) sitnih (pa tudi lačnih) železničarjev.

Ej, ti hudumanski »tiskarski škrt«, nagajaj in Pavliha, ki nam mešaš v tiskarni mrtve črke. Ej, ti zvijačni hudumanski Nachtigal, ki delaš z živimi ljudmi, kakor »tiskarski škrt« z mrtvimi črkami. Vprašanje je sedaj samo, če se bodo dali.

Mi trdimo kljub vsem hudomušnostim »tiskarskega škrt«, da je skrinjica SSDL v mariborskem okrožju peta (5), pa če se imamo zato tudi skregati z njim.

Rudarji.

Zagorje. Od strani neorganiziranih delavcev in od strani nasprotniških organizacij se širi lažnja govornica, da se je zaupnik II. skupine sodrug Jurca pri intervenciji radi še ne izplačnega davka izrazil, da naj denar le še ostane v rudniški pisarni, saj so sodrugi že itak pozabili nanj. — Ugotavljamo, da so te govornice neosnovane laži, ki jo širijo naši nasprotniki v namenu, da oblatijo zaupnike in s tem škodujejo organizaciji. Pri omenjeni intervenciji smo bili tudi drugi zaupniki navzoči in lahko dokazemo, da se s. Jurci dela krivica. Proti razširjevalcem takih in enakih laži bomo v bodoče podvzeli vse potrebne korake, da jim zavežemo zlobne jezike. — Zaupniki.

Trbovlje. Stavbena, gostilniška, kavarniška in mesarska zadruga »Rudarski dom« v Trbovljah sklicuje dne 25. marca t. l. v gostilni Pravič ob 9. uri zjutraj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnika, blagajnika in revizorjev. 2. Sprememba pravil. 3. Razno. Vse člane zadruga se prosi, da se občnega zbora gotovo udeležijo. — Načelstvo.

Železničarji.

Gibanje južnih železničarjev in vprašanje poddržavljenja južne železnice.

Akcijski odbor, ki se je sestavil iz južnih železničarjev v svrhu, da stavi predloge na to, da se zajamčijo južnim železničarjem v slučaju poddržavljenja vse pravice, ki so jih že uživali, je predložil zahteve, katere je obratno ravnateljstvo tudi potrdilo in objavilo, da jih bo zagovarjalo.

Te zahteve in predlogi so:

1. Ker nimamo za pisarniško službo posebne kategorije, so bili do 1. maja 1921 sprejeti reflektanti na pisarniško službo, ki so imeli meščansko šolo, štiritrazredne gimnazije ali realke kot pomožni postajni odpravniki, torej poduradniki, kar je odgovarjalo njihovi predizobrazbi.

S 1. majem 1921 se je pa to ukinilo in so bili sprejeti vsi nadaljni ne oziraje se na predizobrazbo kot pomožni pisarniški pomočniki brez vsakega izgleda na kako povolno napredovanje.

Sklicevaje se na cirk. 385 A ex 1907 prosimo, da se uredi i pri nas napredovanje in sprejemanje pisarniškega osebja po državnem vzorcu, ki je razviden iz dopisa inšpektorata državnih železnic št. 621 I/I od 1. aprila 1922.

S tem bi se odpravile v pisarniški službi razne kategorije tako kanclisti in postajni odpravniki ter bi bil dan pisarniški osebju izgled na boljše bodočnost.

Pisarniški in postajni odpravniki bi bili imenovani pisarniškim odpravnikom v dosežanih plačilnih stopnjah. Izpeljatev te preuredbe ne ovira nič, ker bi železnico ta preuredba nič ne stala, osebje pa bi bilo zadovoljno in izpodbudeno k nadaljnemu vestnemu delu.

Pripominjamo še, da je strojni oddelek že dne 3. junija 1922 exoffo stavlil pod št.

1576/VI/22 tozadeven predlog na g. ravnatelja, ki sta ga akceptirala tudi oddelek IV. in VII in da je bil ta predlog poslan dne 14. junija 1922 oddelku I. v izjavo kjer leži nerešen še danes.

2. V območju južne železnice imamo še kakih 10 postajnih paznikov, ki so položili po prevratu v č. a. s. u. do 1920. leta vse predpisane izpite za postajne odpravnike na poziv ravnateljstva, ker je takrat osebja primanjkovalo.

Postajni pazniki so sicer pred polaganjem tozadevnih izpitov podpisali reverz, da ne bodo stavili nikakih zahtev za imenovanje poduradnikom večji del na prigovarjanje kontrolorjev, češ da je to le formalnost dunajske direkcije.

Na večkratne intervencije in prošnje je obratno ravnateljstvo pristalo na to, da bo prizadete imenovalo poduradnikom s pridržkom, da položijo preje tozadeven izpit in jih je v tem smislu obvestilo z odlokom 9206/I z dne 24. novembra 1922, nakar so se do 10. decembra 1922 vsi priglasili za polaganje izpita, a do danes še niso bili vpoklicani.

Prosimo da prizadete postajne paznike, ki jih je itak le okoli 10, čimprej pozovete k izpitu ter jih uvrstite v poduradniški čin in sicer z dnem oziroma prihodnjim 1. julijem, ko so položili predpisane strokovne izpite za postajne odpravnike.

S tem bodo prizadeti vsaj nekoliko nagrajeni za njihovo delo in trud takoj po prevratu, ko je osebja primanjkovalo in so šli imenovani ravnateljstvu na roko s tem, da so si čimprej pridobili potrebno znanje, da so lahko samostojno vršili poduradniško službo.

Z ozirom na to, da je državna železnica v analognih slučajih prizadete imenovala postajnim odpravnikom, pričakujemo nujne rešitve.

3. Vsem pisarniškim uslužbencem, ki so se priglasili k strokovnim izpitom v smislu novih predpisov o strokovnih izpitih pred 1. novembrom 1922 naj se izplačajo čimprej draginjske doklade za nazaj od 1. januarja 1922.

Pisarniškim uslužbencem pa, ki so vstopili v službo južne železnice po 1. oktobru 1921 pa naj se čimprej izplačajo povišane draginjske doklade od dne, ko so dovršili trimesečno službo pri južni železnici, ako so se priglasili k izpitu pred 1. novembrom 1922.

Za oboje velja to pod pogojem, da so izpit z zadostnim uspehom prestali.

Ker obratno ravnateljstvo pisarniški osebju izpitov ni predpisalo, jih to tudi ni moglo pravočasno položiti. Predpisi o izpitih so izšli šele 8 mesecev po uveljavljenju nove odredbe o draginjskih dokladah ter pričakujemo, da se prizadetim diferencna čimprej nakaže, ker jih pri tem ne zadene nobena krivda, strokovno znanje, so pa s svojim delom itak pravočasno dokazali.

4. Vozovni pregledniki so dobivali glasom odloka 3749/z 4 od 5. aprila 1918 posebno doklado v iznosu 24 K mesečno, ki jim je bila dne 1. maja 1921 z odlokom obratnega ravnateljstva Ljubljana 7885-I ukinjena z motivacijo, da je bila omenjena

doklada dovoljena le za čas izjemnih razmer, ki pa so že končane.

Z ozirom na to, da državna železnica omenjeno doklado še vedno izplačuje, zahtevamo, da se vozovnim preglednikom za ostala doklada za čas od 1. maja 1921 do danes čimprej nakaže ter naprej redno nakazuje v plačilnih polah.

5. Glasom § 51 predpisov o prejemkih osebja iz leta 1915 (službeni red) pristojna osebju, ki služi v borovnici (inkl.) Postojna posebna »Kraška doklada« v izmeri 10% plače brez stanarine, katere se jim je tudi do prevedbe v dinarske plače pravilno izplačevala, od 1. maja 1921 dalje pa se jim izplačuje ta doklada od bivših kronskih plač v kronah, kar pa nasprotuje še vedno veljavnim predpisom, kjer izrecno stoji, da dobe kot »Kraško doklado« 10% plače v tem slučaju »dinarske plače«.

To se je dosedaj upoštevalo pri vseh preuredbah plač. Zahtevamo, da se prizadetim zaostala diferencna (razlika med kronsko in dinarsko veljavjo) od 1. maja 1921 dalje do danes čimprej izplača, nadalje pa naj se izplačuje »Kraška doklada« v iznosu 10% vsakočasno veljavnih plač.

Isto velja tudi za močvirno doklado (zaračunavanje prejemkov osebju) art. 5.

6. Vsem članom pokojninskih zavodov za uradnike in sluge ter provizijskega zavoda, naj se čimprej izstavijo dekreti o sprejemu v navedene zavode, enako tudi potrdila o vplačevanju 3% prispevka za ženo, ki so po letu 1912. izostali.

7. Volitev odbora bolniške blagajne za uslužbence in delavce naj se čimprej razpiše, ker je statut že izšel in ni nobene ovire za takojšen razpis volitev.

8. Pri strojni, gradbeni in prometni službi vrši večje število delavcev službo nameščencev bodisi kot strojni kurjači, nadkurjači, premikači, lampisti, sprevodniki, kretniki itd. že po dve in več let, kateri do danes še niso imenovani pripravnikom dotičnih kategorij.

Sklicevaje se na okrožnico 385 A ex 1907, točka G, zahtevamo, da se vse dotične delavce, ki vrše službo na sistemiziranih mestih vsaj dve leti, 1. julija 1923 nastavi in sicer v meji sistemiziranega staleža.

9. Poslovodje in delovodje so dobivali glasom odloka 11.135/Z 4 z dne 20. novembra 1917 posebno doklado v iznosu 480 K letno, ki jim je bila dne 1. maja 1921 z odlokom obrat. ravnateljstva Ljubljana 7883/I ukinjena z motivacijo, da je bila omenjena doklada dovoljena le za čas izjemnih razmer, ki pa so že končane.

Ker omenjena utemeljitev ne odgovarja resnici, naj se poslovodjem in delovodjem zaostala doklada za čas od 1. maja 1921 do danes čimprej nakaže ter naprej redno nakazuje v plačilnih polah.

10. Zahtevamo, da se sistira odredba št. 587, razglašena v Službenem listu št. 46 od 19. novembra 1921, s katero se je zvišala višina denarnih kazni — tako redovnih, kakor disciplinarnih tako, da sme ravnateljstvo kaznovati uslužbenca z redovno kaznijo v znesku prejemkov, ki mu pritičejo za 15 dni in s disciplinarno kaznijo v znesku prejemkov treh mesecev s pripombo, da se razume pod »prejemki« plača in polovica osebne draginjske doklade. Mesto te odredbe naj se zopet uvede člen 51 splošnega službenega reda za uradnike in sluge.

(Konec prihodnjič.)

Tedenske novice.

Češki finančni minister dr. Rašin umrl na posledicah atentata. — Francozi in Belgijci izvršujejo v Poruhru nova nasilja. Zaplomba četrt milijona mark podpore za stavkojuče rudarje. — Slovenski pisatelj dr. Ivan Tavčar umrl. — Po vsej Sloveniji strokovni shodi zoper nameravane odredbe proti delavskim zaupnikom. — V Beogradu na anketi sprejet 10 urni delavnik. — V Sušaku vkorakala jugoslovanska vojska. — Francoski frank je precej padel, odkar je Francija zapletena v ruhrske homatije. — Italija je priznala sedanjo reško vlado. — Na Dunaju je 100.677 brezposelnih. — Pogajanja za Južno železnico se vrše dalje. — Mezdni spor v kovinarski industriji v Gradcu. Zveza industrijev je morala popustiti trdni organizaciji kovinarjev. — Na Grškem se je uvedel gregorjanski, t. j. naš koledar. Dosedaj so tam, kakor povsod, kjer je pravoslavje, računali za julijanski koledarjem, ki je za 13 dni poznejši od gregorjanskega. — Preiskava zoper Orjunge glede napada na Cirilovo tiskarno se bliža k svojem koncu. Zapletene so baje v zadevo visoke osebe. — Francoske čete so vkorakale v Karlsruhe in zasedle vse urade v Karlsruhe, Mannheimu in Darmstadtu. — V okolici Aleppa v Siriji se je uprlo prebivalstvo proti francoskemu moštvo. — V vojni-tehničnem zavodu v Kragujevcu so odkrili veliko tatvino. Izginilo je neznan kam 300 kvintalov cinka. Arretiranih je dosedaj 12 osumilencev. Baje so zapletene v to afero višje osebnosti. — Volilna borba je tako vzburla duhove, da ni več najti človeka. Povsod se vidijo samo vulkani in — lijene. Ali se bo proletarijat našel v tem kaosu? — V okolici mesta Štipa v Makedoniji je prebivalstvo iz večih vasi pobegnilo, ker jih je nasilje orožništva v to prisililo. — V Bosni in Dalmaciji preganjajo državne oblasti predstavnik delavstva. Neodvisna delavska stranka je proglasila bojkot volitev, povsod, kjer oblasti protizakonito niso priznale kandidatne liste neodvisne delavske stranke. — Vlada se je premislila in preklicala potrditev ljubljanskega župana dr. Periča. Je pač križ, če tudi vlada požira svojo besedo. — Iz Amerike so poslali 2000 motornih plugov v Sovjetsko Rusijo. Evropske države se pripravljajo, da bodo priznale Sovjetsko vlado. Sila kola loml.

Objave.

Trbovlje. Dramatični odsek »Zveze rudarskih delavcev« ponavlja v nedeljo dne 11. marca 1923 igro »Ljubezen in kovarstvo« v dvorani Forte ob 4. uri popoldne. Sodrugi in sodružice! Iдите vsi na predstavo, katero igrajo ljudje iz Vaše sredine. Podpirajte svoje ljudi s tem, da obiščete to igro polnoštevno, ker čisti dobiček je namenjen za izobrazbo delavske mladine. Zatorej vsi, ki še niste videli te predstave, pohitite ta dan v Fortejevo dvorano.

Izšla je marčna številka »Proletarske mladine«, ki je posvečena velikemu bojevniku za proletarske interese Karlu Marxu, pariški komuni in revolucijonarnim marčnim dogodkom. — Sodrugi, naročajte »Proletarsko Mladino«. Dobi in naroča se pri upravnistvu v Ljubljani, Turjaški trg 2/II.

Centralni pododbor Saveza metalških (kovinarskih) radnika Jugoslavije sklicuje svojo

I. zemaljsko (državno) konferenco za 1., 2. in 3. april t. l. v Slavonski Brod s sledečim začasnim dnevnim redom:

1. Otvoritev konference.
2. Volitev verifikacijskega odbora.
3. Konstituiranje konference.
4. Poročilo centralnega pododbora o celokupnem delu in finančnem stanju.
5. Načrt pravil in pravilnika.
6. Načrt za enotno administracijo.
7. Strokovna in mezdna politika.
8. Ujedinenje Saveza.
9. Delavska zaščitna zakonodaja.
10. Bojni fond Saveza.
11. Volitev nove uprave in kontrole.
12. Predlogi in vprašanja (eventualije.)

Pozivajo se vsi člani in organizacije, da svojega predloge k dnevnemu redu, ako jih imajo, čim prej dostavijo centralnemu pododboru S. K. R. Beograd, Miloša Velikoga ulica 93, Kafana Ljubič.

Občni zbor »Neodvisne Zveze Strojnikov in Kurjačev za Slovenijo«, se vrši 25. marca 1923, ob 9. uri zjutraj v Delavskem Domu v Ljubljani. V št. 7. omenjeni oglas za 1. aprila se s tem popravlja. Odbor.

Tožbe na sodišče delavskega zavarovanja. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja: Delavci in nameščenci, ki utrpe obratne nezgode, katere imajo za posledico več kakor deset odstotno izgubo zmožnosti za delo, imajo pravico do nezdognih rent, katerih višino določa ravnateljstvo, odnosno rentni odbor okrožnega urada. Na podlagi te odločbe izda okrožni urad ponesrečenim zavarovancem odloke o odškodnini. Proti tem odlokom je v roku 15 dni dopustna kolka prosta pritožba na sodišče delavskega zavarovanja, v kateri morajo biti povdarjene one točke odloka, proti katerim je tožba naperjena. V večini slučajev bo tožba mogla biti naperjena le proti preniko odmerjenemu letnemu zaslužku, ali pa proti preniko ocenitvi izgubljene zmožnosti za delo. Ker zakon o zavarovanju delavcev za omenjene tožbe ne zahteva nikakih formalnosti in zadošča zanje navaden dopis, more tako tožbo sestaviti vsaka ponesrečena oseba sama, ne da bi iskala pravne pomoči drugod. Na ta način se ponesrečenec izogne nevarnosti povrnitve nastalih stroškov za sodni postopek, katere predvideva § 168. zakona o zavarovanju delavcev, ki pravi, da stroške za pravnega zastopnika plača vselej stranka, ki izgubi pravdo. Pri tej priliki se ponovno opozarja, da so vsi dopisi, vloge in priloge, ki so v zvezi z delavskim zavarovanjem, poštnine in kolka proste.

Opomba uredništva: Opozarjamo vse sodruge, da naredite najboljšo, če vse take pritožbe pošljejo na tajništvo »Zveze neodv. strok. org. za Slovenijo«, ki bo vse potrebno ukrenilo. Tajništvo je v Ljubljani, Turjaški trg 2/II.

Kupec železničarskega koledarja za 1923. leto, železničar Kitak Jakob, je umrl vsled posledic železniške nesreče v Kotorib. »Neodvisna Strokovna Železničarska Organizacija za Slovenijo«, mu je izplačala zavarovalnino v znesku 250 dinarjev.

Društveno vodstvo »Neodvisne Strokovne Železničarske Organizacije za Slovenijo« je izplačalo posmrtnino za umrlo ženo člana organizacije s. Sadi 300 Din.

Nadalje je izplačala posmrtnino za s. Hartmana 100 Din in s. Perdana 100 Din.

PREKLIC.

Podpisani preklicujem vsa žaljiva obrekovanja, katere sem rabil proti odbornikom ZRD in zlasti še proti sodrugu Pristavu in se jim zahvaljujem, da so odstopili od nadaljnjih korakov. Trbovlje, dne 5. marca 1923.

BERENTIN IVAN.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Turjaški trg 2/II. Posamezna številka 1 dinar. Mesečna naročnina 4 dinarje.